

> Retouradres Postbus 20001 2500 EA Den Haag

SOMO Stichting Onderzoek Multinationale Ondernemingen
t.a.v. De heer J. van Teeffelen en mevrouw I. Hartlief
Sarphatistraat 30
1018 GL AMSTERDAM

Kabinet Minister-President

Binnenhof 19
2513 AA Den Haag
Postbus 20001
2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

WOB@minaz.nl

Onze referentie

4041696

Bijlage

Documenten

Datum 8 april 2019
Betreft Wob-besluit inzake ABDUP/ABUP-overleg

Geachte heer Van Teeffelen en mevrouw Hartlief,

Bij brief van 30 november 2018, ontvangen op 11 december 2018, hebt u, namens de Stichting Onderzoek Multinationale Ondernemingen (SOMO), bij het ministerie van Algemene Zaken een verzoek op grond van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) ingediend. U verzoekt om alle documenten die betrekking hebben op het zogeheten 'ABDUP-overleg' en het 'ABUP-overleg' voor de periode van 14 oktober 2010 tot 30 november 2018. Het gaat u specifiek om de documenten die zich bij het ministerie van Algemene Zaken bevinden en niet zijn gewisseld met het ministerie van Economische Zaken en Klimaat en het ministerie van Financiën. U heeft in uw brief aangegeven ook zelfstandige verzoeken bij het ministerie van Economische Zaken en Klimaat en het ministerie van Financiën in te dienen.

Verloop procedure

Bij brief van 12 december 2018 is de ontvangst van uw verzoek bevestigd. Bij brief van 3 januari 2019 is de beslistermijn met 4 weken verdaagd. Bij brief van 5 februari 2019 is de beslistermijn met 2 weken opgeschort in verband met het vragen van zienswijzen aan belanghebbenden.

Wettelijk kader

Uw verzoek valt onder de reikwijdte van de Wob. Uitgangspunt van de Wob is dat er, in het belang van een goede en democratische bestuursvoering, een recht op openbaarmaking van informatie bestaat. Het bestuursorgaan kan openbaarmaking van informatie achterwege laten wanneer zich (een of meer van) de in artikel 10 en 11 van de wet genoemde uitzonderingsgronden of beperkingen voordoen.

Inventarisatie van de documenten

Naar aanleiding van uw verzoek zijn de volgende documenten aangetroffen:

- 26 november 2010: Uitnodiging Presidentendiner ABDUP februari 2011.
- 09 februari 2011: Notitie t.b.v. Presidentenoverleg ABDUP d.d. 14 februari 2011 met bijlagen.
- 08 november 2017: Uitnodiging ABDUP Presidentenoverleg voor 9 januari 2018.
- Periode 8 november 2017 t/m 28 november 2017: Mails inzake presidentenoverleg 9 januari 2018.
- 25 november 2013, formulier waarin is aangegeven dat de Koning het Presidentendiner zal bijwonen van de ABDUP-groep op 8 januari 2014.

Deze afspraak is ook opgenomen in een overzicht met afspraken van de Koning, opgesteld door de Dienst Koninklijk Huis.

Volledigheidshalve meld ik dat de minister-president wel aanwezig was bij de bijeenkomst op 14 februari 2011 maar niet bij de bijeenkomst op 9 januari 2018.

Besluit

De uitnodigingen van 26 november 2010 en 8 november 2017 alsmede de notitie d.d. 9 februari 2011 besluit ik gedeeltelijk openbaar te maken en treft u als bijlagen bij dit besluit aan.

Een aantal bijlagen bij de notitie, de mails inzake het presidentenoverleg van 9 januari 2018 en de twee documenten inzake de aanwezigheid van de Koning besluit ik niet openbaar te maken.

Voor de motivering verwijs ik naar het onderdeel 'Overwegingen' van deze beslissing.

Overwegingen

Artikel 11 van de Wob

De notitie van 9 februari 2011 met de bijlagen en de mails inzake het bijwonen van het presidentenoverleg 9 januari 2018 die zijn gestuurd in de periode 8 november 2011 en 28 november 2017 zijn opgesteld ten behoeve van intern beraad en bevatten persoonlijke beleidsopvattingen. De persoonlijke beleidsopvattingen besluit ik niet openbaar te maken. Voor zover de mails en de bijlagen feiten bevatten die zodanig met de persoonlijke beleidsopvattingen zijn verweven dat die feiten niet voor openbaarmaking in aanmerking komen, maak ik het volledige document niet openbaar. Ik beroep mij hiervoor op het gestelde in artikel 11 van de Wob, ik zal dit hieronder nader toelichten.

Artikel 11, eerste lid, van de Wob bepaalt dat in geval van een verzoek om informatie uit documenten, opgesteld ten behoeve van intern beraad, geen informatie wordt verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen.

Op grond van artikel 1, onder c, van de Wob wordt onder intern beraad verstaan het beraad over een bestuurlijke aangelegenheid binnen een bestuursorgaan, dan wel binnen een kring van bestuursorganen in het kader van de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een bestuurlijke aangelegenheid. Een persoonlijke beleidsopvatting is "een opvatting, aanbeveling of conclusie van één of meer personen over een bestuurlijke aangelegenheid en de daartoe door hen aangevoerde argumenten" (artikel 1, onder f, van de Wob). Alle documenten van intern beraad worden blijkens de toelichting op de Wob en bestendige jurisprudentie onder andere aangemerkt: nota's van ambtenaren aan hun politieke en ambtelijke leidinggevend, correspondentie tussen ministeries of andere bestuursorganen onderling en concepten van stukken. Ook documenten afkomstig van externe personen of organisaties die bij de beleidsvorming en besluitvorming worden betrokken, kunnen als documenten bestemd voor intern beraad worden aangemerkt. Deze beperking op de informatieverplichting is in de Wob opgenomen omdat een ongehinderde bijdrage van ambtenaren en van hen die van buiten bij het intern beraad zijn betrokken bij de beleidsvorming en -voorbereiding gewaarborgd moet zijn. Zij moeten in alle openhartigheid onderling

en met bewindspersonen kunnen communiceren. Staatsrechtelijk zijn slechts de standpunten die het bestuursorgaan voor zijn rekening wil nemen relevant.

Artikel 10, tweede lid, onder g, van de Wob

Daarnaast maak ik de notitie en de bijlagen 2, 3, en 4 van deze notitie niet openbaar met een beroep op artikel 10, tweede lid, onder g, van de Wob. Zoals de minister-president in reactie op vragen vanuit de Kamer reeds heeft aangegeven hecht de minister-president aan persoonlijk, open en desgewenst vertrouwelijk contact bijvoorbeeld met maatschappelijke organisaties, burgers, werkgevers- en werknemersorganisaties en bedrijven. Zie mijn brief aan de voorzitter van de Tweede Kamer van 9 oktober 2018, <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2018/10/09/kamerbrief-over-contacten-minister-president-met-bedrijven>.

De betrokken partijen, waaronder de Staat, zouden onevenredig worden benadeeld indien gedeelten van de voorbereidende notitie en de bijlagen openbaar worden gemaakt. Het is voor de Nederlandse Staat en voor derden van belang dat contacten op vertrouwelijke basis kunnen plaatsvinden zodat openhartig informatie uitgewisseld kan worden. Ik ben van oordeel dat deze belangen zwaarder moeten wegen dan het belang van openbaarheid. Om die reden besluit ik betreffende informatie niet openbaar te maken met een beroep op artikel 10, tweede lid, aanhef en onder g, van de Wob.

De documenten die zien op de agenda van de Koning maak ik niet openbaar met een beroep op artikel 10, tweede lid, onder g, van de Wob. Deze documenten geven inzicht in hoe een bezoek van de Koning wordt georganiseerd. Openbaarmaking hiervan is onevenredig benadelend. Daarnaast staat in deze documenten informatie die niet ziet op het verzoek.

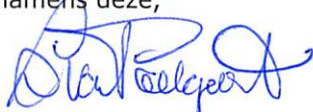
Artikel 10, tweede lid, onder g, van de Wob

De namen van ambtenaren, niet zijnde personen met een publieke functie, maak ik niet openbaar in verband met de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer. Het belang van het openbaar maken van deze persoonsgegevens weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer.

Wijze van openbaarmaking

Dit besluit wordt geanonimiseerd op www.rijksoverheid.nl geplaatst.

DE MINISTER-PRESIDENT,
Minister van Algemene Zaken,
namens deze,

Plv. Secretaris-Generaal
dr. mr. L. van Poelgeest

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na de dag waarop dit besluit is bekend gemaakt hiertegen schriftelijk bezwaar maken, onder vermelding van de gronden, bij de secretaris-generaal van het ministerie van Algemene Zaken.

35 → 2174

10 2 e

Van: AIR Secretariaat
Verzonden: vrijdag 26 november 2010 14:01
Aan: DIV
CC: 10 2 e
Onderwerp: Uitnodiging voor Presidentenoverleg ABDUP
Bijlagen: Genodigden ABDUP presidentendiner 14-02-2011.doc.DRF

Van: Kerpen, Guy [10 2 e @philips.com]
Verzonden: donderdag 18 november 2010 10:26
Aan: 10 2 e
Onderwerp: Uitnodiging voor Presidentenoverleg ABDUP

Geachte heer Rutte, beste Mark,

Sinds vele jaren bestaat in Nederland de zogenaamde ABDUP. Dit is een informeel overlegorgaan tussen Akzo-Nobel, Shell, DSM, Unilever en Philips. Tijdens een aantal reguliere bijeenkomsten komen de Nederlandse landenmanagers en de Legal counsellors van deze bedrijven bij elkaar. Zij bespreken dan onderwerpen waar grote wereldwijd opererende multinationals mee hebben te maken.

Eén keer per jaar vindt het zogenaamde Presidentenoverleg plaats. Tijdens dit overleg zijn naast de bovengenoemde personen ook de presidenten van de vijf bedrijven aanwezig.
In 2011 zal dit overleg plaatsvinden op maandag 14 februari in Den Haag.

Men zou het zeer op prijs stellen als jij in de gelegenheid bent aanwezig te zijn tijdens deze bijeenkomst om gedurende ongeveer 1 uur van gedachten te wisselen over onderwerpen als vestigingsklimaat, positie van Nederland in de wereld, concurrentiepositie enz. Vanzelfsprekend kunnen onderwerpen die jij graag wilt bespreken aan de orde komen.

De bijeenkomst met jou zou ergens kunnen plaatsvinden tussen 15:30 en 18:00 uur.

Met vriendelijke groeten,

Guy Kerpen

The information contained in this message may be confidential and legally protected under applicable law. The message is intended solely for the addressee(s). If you are not the intended recipient, you are hereby notified that any use, forwarding, dissemination, or reproduction of this message is strictly prohibited and may be unlawful. If you are not the intended recipient, please contact the sender by return e-mail and destroy all copies of the original message.

Presidenten

353 2124

Royal Dutch Shell plc
Peter R. Voser
Chief Executive Officer

DSM
Feike Sijbesma
Voorzitter Raad van Bestuur

Koninklijke Philips Electronics N.V.
Gerard J. Kleisterlee
President

Akzo Nobel N.V.
Hans (G.J.) Wijers
Chairman of the Board of Management

Unilever
Paul Polman
Chief Executive

Leden Contact Commissie

Shell Nederland B.V.
B.P.T. (Peter) de Wit, MA
President-directeur

Unilever N.V.
Mr. M.G. (Michiel) Roovers
Corporate Counsel

Koninklijke Philips Electronics N.V.
Mr. E.P. (Eric) Countinho
Chief Legal Officer/General Secretary

Akzo Nobel nv
Mr. (Sven) Dumoulin
General Counsel/Director of Legal Affairs

DSM Nederland B.V.
Ir. J.L.J.M. (Jos) Schneiders
President

Koninklijke Philips Electronics N.V.
Mr. J. (Jap) Jongedijk
Deputy Secretary Board of Management

Royal Dutch Shell plc
Mr. M.C.M. (Michiel) Brandjes
Company Secretary and General Counsel Corporate

Unilever Nederland Holdings B.V.
Drs. C.W. (Kees) van der Waaij RA
Voorzitter Directie

Philips Electronics Nederland B.V.
Drs. H.J.G. (Harry) Hendriks
Voorzitter Directie

Akzo Nobel Nederland B.V.
Ir. G. (Gert) van den Berg
Voorzitter Directie

DSM Corporate Secretariat
F. (Femke) Weijtens
Corporate Secretary

J 0302

Secretariaat Ministerraad
Ministerie van Algemene Zaken

Aan de Minister-President
van 102 e

1bv ma. 14/2
15.30

Kabinet Minister-President

Contactpersoon

1

0

Datum

9 februari 2011

Onze referentie

3100524

Auteur

1

Kopie aan

102

notitie

Presidentenoverleg ABDUP

Lijnparaaf

Medeparaaf

Aanleiding

- Maandag bent u te gast bij Shell Den Haag. U bent daar een dik uur aanwezig bij het zogenaamde *ABDUP presidentenoverleg*.
- Dat overleg vindt regelmatig plaats op niveau van landendirecteuren van de bedrijven (Shell, Philips, Akzo Nobel, Uniliver, DSM), en 1 x per jaar (zoals nu) ook met de global CEO's erbij.
- Aanwezig zijn dus zowel de global CEO's als de landendirecteuren.

11

Programma

- 15.30 uur aankomst MP (102 e), aansluitend korte voorontvangst
- 16.00 uur aanvang overleg
- 17.00 uur einde overleg (u heeft enige ruimte voor uitloop)

Doelen met de bespreking

- Kennismaken / relatie bevestigen (gegevens over personen en bedrijven in bijlage 1).

11, 102 g

Informatie voor gesprek MP met de ABDUP CEO's

Dr. G.J. (Hans) Wijers, AkzoNobel	2
Dhr. P. (Peter) Voser, Shell	3
Drs. F. (Feike) Sijbesma, DSM	4
Dhr. P.G.J.M. (Paul) Polman, Unilever	5
Ir. G.J. (Gerard) Kleisterlee, Philips	6

3100611

Dr. G.J. (Hans) Wijers, AkzoNobel

Personalia

Voornaam (roepnaam): Gerardus Johannes (Hans)

Geboorteplaats en datum: Oostburg (Zld.), 11 januari 1951

Hans Wijers studeerde economie en economische wetenschappen. Hij begon zijn carrière als docent economie en was daarna onder andere organisatieadviseur en ambtenaar bij Sociale Zaken. Wijers was van 1994 tot 1998 minister van Economische Zaken in het kabinet-Kok I (D66). Hij weigerde in 1998 het lijsttrekkerschap van D66, omdat hij voorrang wilde geven aan zijn gezin en trok zich terug uit de politiek. Hij vervolgde daarna zijn carrière bij de Boston Consulting Group en later bij Akzo Nobel. Sinds 2003 is hij daar voorzitter van de Raad van Bestuur. 'Pragmatisch en sociaal vaardig man, die soms Haagse rituelen doorbrak.' In 1982 promoveerde Wijers aan de Erasmus Universiteit tot doctor in de economie op een onderzoek naar industriepolitiek.

Actuele ontwikkelingen AkzoNobel

- De verfabriek van AkzoNobel in Egypte werd tijdelijk stilgelegd vanwege de onrust in het land. Inmiddels is de productie weer hervat. AkzoNobel had geen personeel naar Nederland gerepatriëerd.
- Hans Wijers bij de opening van het Jaar van de Chemie: AkzoNobel behoort wat betreft innovatie en duurzaamheid bij de wereldtop. Maar achteroverleunen is geen optie. "Je kan best een paar jaar niet innoveren. Je kan best een paar jaar niet investeren. Pas over een paar jaar merk je de gevolgen, maar dan is het al te laat om het terug te draaien."
- AkzoNobel en zinksmelter Nyrstar hebben een 'groen' plan opgesteld om de zware industrie te verduurzamen. Het plan voorziet in meer duurzame energie, een verlaging van de CO2-uitstoot, en een langdurig stabiele energieprijis voor de industrie. De deal vraagt wel financiële steun van de overheid.
- AkzoNobel heeft onlangs een nieuwe fabriek in de buurt van de Indiase stad Bangalore geopend en investeert 90 miljoen euro in een nieuwe productiefaciliteit in Brazilië. "De overeenkomst onderstreept onze intentie om de groei te versnellen en onze activiteiten in de groei regio's van de wereld uit te breiden".
- Toyota gaat de pas ontwikkelde Stickerfix-lakfolie van Akzo voor al zijn auto's leveren. Akzo Nobel is in Sassenheim vier jaar bezig geweest met de ontwikkeling van de lakfolie, waarmee automobilisten krassen in de lak door steenslag of gefriemel met sleutels simpel kunnen wegwerken. Akzo Nobel wil binnenkort meer automerken strikken.
- Akzo gaat zoutholtes in de bodem van Twente gebruiken voor opslag van gasolie.
- Hans Wijers is lyrisch over de economische dynamiek in Azië. Hij ziet de snelgroeende regio als hét tegenwicht voor het trage herstel in de verzadigde westerse economieën. En soms ook als voorbeeld. "Als je ziet hoe hard er in een land als China gewerkt wordt, plaatst dat de pensioendiscussies in Europa in een ander licht." "Europese en Amerikaanse politici zijn minder enthousiast en graven alvast hun protectionistische loopgraven." Wijers vreest voor schade aan alle betrokken economieën als er getornd wordt aan de vrije wereldhandel.

3100611

Dhr. P. (Peter) Voser, Shell

Personalia

Voornaam (roepnaam): Peter

Geboorteplaats en datum: (Baden (Zwitserland), 29 augustus 1958)

Nationaliteit: Zwitserse

Peter Voser volgde een opleiding business administration aan de universiteit van Zürich. Hij trad in 1982 in dienst van Shell en bekleedde daar verschillende functies. Hij was onder meer actief in Zwitserland, Argentinië, Chili en het Verenigd Koninkrijk. In 2002 werd hij financieel topman bij ingenieursbureau ABB, maar al na twee jaar keerde hij terug naar Shell waar hij begon als CFO. In 2009 volgde hij Jeroen van der Veer op als CEO van Royal Dutch Shell. Voser is sinds december 2010 lid van de raad van bestuur van farmacieconcern Roche.

Actuele ontwikkelingen Shell

- Shell heeft in het vierde kwartaal van 2010 geprofiteerd van de hogere olieprijs en betere marges voor chemische producten. Het concern boekte een winst op basis van geschatte actuele voorraadkosten van 5,7 miljard dollar, bijna een vervijfvoudiging ten opzichte van het vierde kwartaal van 2009. Exclusief eenmalige posten resteerde een ccs-winst van 4,1 miljard dollar, een stuk lager dan de door analisten verwachte 4,8 miljard dollar. De omzet steeg van 81 tot 100,7 miljard dollar.
- Prinses Irene heeft zich openlijk gekeerd tegen een plan van Shell om gas te winnen in de Zuid-Afrikaanse Karoo. In dit halfwoestijngebied exploiteert zij een natuurgebied.
- Shell en het Japanse Mitsubishi zetten mogelijk nog deze maand hun handtekening onder een contract ter waarde van 12 miljard dollar om gas af te vangen in Irak. Dat zei de olieminister van Irak. De partijen onderhandelen al ruim twee jaar over de opdracht. De meest recente horde, die in september opdoemde, was een juridisch vraagstuk rond het oprichten van een samenwerkingsverband.
- Op 26 januari 2011 vond een hoorzitting plaats over de activiteiten van Shell in Nigeria. Ondanks de problemen in Nigeria, wil Shell zich niet uit het land terugtrekken. Volgens Shell-topman Peter de Wit doet Shell goed werk in West-Afrika, onder moeilijke omstandigheden. SP en PvdA willen dat het kabinet Shell aanspoort om juiste gegevens te geven over olielekages in Nigeria. De PvdA vraagt zich af welke maatregelen de regering neemt die ervoor zorgen dat Shell open is over de activiteiten in de Nigerdelta, zodat 'ernstige mensenrechtenschendingen in het gebied tot het verleden gaan behoren'.
- Via Wikileaks lekten de afgelopen tijd diverse documenten uit over Shell. Zo zou de Nederlandse overheid de internationale belangen van Shell boven sommige resoluties van de VN stellen en zou Shell 'geïnfiltreerd' zijn in de Nigeriaanse overheid. Shell noemt deze laatste suggestie 'geheel bezijden de waarheid en misleidend'.
- Shell onderhandelt met China National Offshore Oil Corporation (CNOOC) over een belang van 30 procent in een van diens raffinaderijen.
- Shell heeft afgelopen voorjaar overwogen een bod uit te brengen op BP, nadat deze werd getroffen door de olieramp in de Golf van Mexico. Shell werd tegengehouden door de hoge schadeclaims waarmee BP werd geconfronteerd. Volgens de krant heeft Shell nog steeds belangstelling voor BP, maar is het nu onwaarschijnlijk dat de onderneming als eerste een bod uitbrengt.
- Shell zoekt een overnamekandidaat voor een speciale techniek om CO2 op te vangen. De zogeheten mineralisatietechnologie wordt buiten de deur geplaatst, omdat 'anderen meer toegesneden zijn de techniek te verbeteren en later in praktijk te brengen'.
- Shell overweegt een grootschalig fabriekscomplex voor petrochemische producten in Qatar te bouwen. Samen met Qatar Petroleum bestudeert Shell de mogelijkheden.

Drs. F. (Feike) Sijbesma, DSM**Personalia**

Voornaam (roepnaam): Feike

Geboorteplaats en datum: Nieuw-Loosdrecht, 25 augustus 1959

Feike Sijbesma studeerde Medische Biologie en Bedrijfskunde. Vanaf 1987 was hij werkzaam bij Gist-Brocades. Na de overname van dit bedrijf door DSM in 1998 werd hij directeur van de business group DSM Food Specialties. In 2000 trad hij toe tot de raad van bestuur. Bij DSM leidde hij de overname in 2003 van het vitamine- en fijnchemiebedrijf van farmacieconcern Roche. Op 1 mei 2007 werd hij CEO en voorzitter van de Raad van Bestuur van Koninklijke DSM NV. Sijbesma was lid van het tweede Innovatieplatform.

Actuele ontwikkelingen DSM

- DSM verwacht dat de groei de komende vijf jaren voor circa 75 procent in opkomende landen zal plaatsvinden. Feike Sijbesma zei dit tijdens het World Economic Forum in Davos. Sijbesma zei ook dat hij meer bedrijven wil overnemen en dat DSM daar meer dan 2 miljard euro voor in de oorlogskas heeft.
- DSM en USAID, het Amerikaanse agentschap voor internationale ontwikkeling, gaan samenwerken op het gebied van voeding voor ontwikkelingslanden.
- DSM Venturing, een onderdeel van DSM dat investeert in jonge bedrijven met een nieuwe technologie, heeft een belang genomen in SkySails. Het in Hamburg gevestigde SkySails ontwerpt, produceert en verkoopt vliegers voor een extra voortstuwing van vrachtschepen. De bedrijven geven geen details over de omvang en de waarde van het belang.
- DSM heeft een strategisch samenwerkingsverband gesloten met het Russische bedrijf KuibyshevAzot (KA). De ondernemingen gaan samen plastics verkopen in Rusland en andere voormalige Sovjet-landen.
- DSM neemt voor 829 miljoen euro het Amerikaanse voedingsbedrijf Martek over. Het is de grootste overname in zeven jaar. Samen zijn de bedrijven in één klap wereldmarktleider in meervoudige onverzadigde vetzuren. Enkele advocatenfirma's in de VS willen onderzoeken of DSM wel genoeg betaalt voor de overname.
- DSM heeft het onderdeel Elastomers verkocht aan de Duitse onderneming Lanxess. Met de transactie is een bedrag gemoeid van 310 miljoen euro. Met de verkoop rondde DSM het desinvesteringsprogramma af dat onderdeel uitmaakte van de Vision 2010-strategie. DSM wilde af van conjunctuurgevoelige (basis)chemieactiviteiten en zich profileren als een 'Life Sciences en Material Sciences-bedrijf'.
- DSM onderzoekt de technische en economische mogelijkheden van gaswinning in De Peel.
- DSM wil een meerderheidsbelang verwerven in het Taiwanese AGI Corporation, een fabrikant van onder meer milieuvriendelijke harsen. Daarvoor verwacht DSM dit jaar ongeveer 48 miljoen euro uit te geven.
- DSM heeft een alliantie gesmeed met de Chinese chemiereus Sinochem Group. DSM wil daarmee zijn penicillineonderdeel verder laten groeien in opkomende markten.
- DSM is toegetreden tot de Leadership Council van het Global Nutrition Science Research Initiative van de New York Academy of Sciences. Deze Raad bestaat uit vertegenwoordigers van twintig organisaties, waarvan DSM het enige Nederlandse bedrijf is. Het doel van de Raad is het bestrijden van de wereldwijde verborgen honger, door het helpen van donorlanden, ontwikkelingsorganisaties en overheden.

3100611

Dhr. P.G.J.M. (Paul) Polman, Unilever

Personalia

Voornaam (roepnaam): Paul

Geboorteplaats en datum: Enschede, 11 juli 1956

Paul Polman studeerde Bedrijfseconomie in Groningen. In 1979 startte hij zijn carrière bij Procter & Gamble, waar hij tot 2006 diverse functies bekleedde, de laatste jaren als Group President P&G Europa. In 2006 werd hij financieel bestuurder bij het Zwitserse Nestlé. Paul Polman werd in oktober 2008 benoemd tot uitvoerend bestuurder in de raden van bestuur van Unilever. Sinds 1 januari 2009 is hij Chief Executive Officer.

Actuele ontwikkelingen Unilever

- Unilever legde vier fabrieken in Egypte stil vanwege de onrust in het land. Inmiddels is de productie weer hervat.
  - Unilever heeft in het vierde kwartaal van 2010 beter gepresteerd dan verwacht. De onderneming boekte een nettowinst van ruim één miljard euro. De omzet kwam uit op ruim 10,8 miljard euro. De brutowinstmarge van Unilever slonk echter met 0,2 procentpunt. Dat kwam vooral door de gestegen grondstofkosten. CFO Jean-Marc Huët voorziet dit jaar een sterke stijging van de grondstofprijzen. Wereldwijd doet Unilever met name goede zaken in de opkomende markten. "Die zijn de motor van de groei, ook dit jaar". De groei in de zogenoemde verzadigde markten, West-Europa en de Verenigde Staten, blijft traag.
  - Unilever kondigde aan dat de prijzen van zijn producten de komende maanden stijgen. Andere fabrikanten en zeker de producenten van huismerken zullen volgen.
  - Unilever maakt zich grote zorgen over de voedselzekerheid. "Om de groei van de wereldbevolking en de toenemende vraag, door verhoging van de levensstandaard in opkomende landen, op te kunnen vangen zal de voedselproductie op termijn met 70 procent moeten stijgen", zei Paul Polman. Unilever heeft een 'nieuwe visie op landbouw', waarin plaats is voor meer kleine boeren en een hogere aandeel van duurzame producten.
  - Polman heeft geen goed woord over voor de opstelling van de EU en Europese regeringen. "Europa is zelfgenoegzaam geworden en al tevreden met een economische groei van een procentje. Er wordt te weinig geïnvesteerd in onderzoek & ontwikkeling, het serviceniveau is ondermaats en patenten kun je nog steeds niet deponeren voor de gehele EU."
  - Polman: "Veel regeringen zijn met de korte en niet met de lange termijn bezig. In Nederland is dat precies hetzelfde. In de Dow Jones Sustainability Index, waar Unilever al twaalf jaar nummer één staat, staan meer Nederlandse bedrijven zoals DSM en Akzo. Dus het klimaat is in Nederland gunstiger dan in veel andere landen. Maar de politiek moet duurzaamheid hoger op de agenda zetten. Ook in Nederland."
- Wat moet de Nederlandse overheid daarvoor doen?* "Wat de overheid moet doen, is multinationals samenbrengen met NGO's om te kijken hoe we dit duurzame groeimodel op het niveau van een land in plaats van een bedrijf kunnen brengen."
- Unilever is het beste bedrijf voor eigentijdse leiders. Dit blijkt uit het jaarlijkse onderzoek van organisatieadviesbureau Hay Group onder ruim 1800 Europese organisaties.
  - Speculanten zijn volgens Unilever-baas Paul Polman een stoorzender op de voedselmarkt. Hij heeft het gedrag van hedgefondsen aan de kaak gesteld bij Europees commissaris Interne Markt Michel Barnier. Die moet speculanten dwingen hun posities openbaar te maken, zei Polman in de Britse krant The Sunday Telegraph.
  - Volgens Paul Polman dienen diverse soorten subsidies te verdwijnen. Hij denkt daarbij onder andere aan de subsidie voor biologische benzine in de Verenigde Staten en de EU-subsidies die ten koste gaan van landbouw in ontwikkelingslanden.

Ir. G.J. (Gerard) Kleisterlee, Philips**Personalia**

Voornaam (roepnaam): Gerard

Geboorteplaats en datum: Ludwigsburg (Duitsland),
28 september 1946

Gerard Kleisterlee studeerde elektrotechniek in Eindhoven. In 1974 trad hij in dienst van Philips, bij het onderdeel Medical Systems. Vanaf de jaren '80 vervulde hij diverse managementfuncties voor Philips, onder meer in China en Taiwan. In 2000, kwam hij in de Raad van Bestuur van Philips. In 2001 werd hij voorzitter van de Raad van Bestuur. Gerard Kleisterlee is tot april 2011 CEO van Philips. In april wordt hij de nieuwe voorzitter van Vodafone Group en lid van de Raad van Bestuur van Dell. Hij wordt bij Philips opgevolgd door Frans van Houten. Kleisterlee is daarnaast onder andere commissaris bij Shell. Kleisterlee was lid van het Innovatieplatform.

Actuele ontwikkelingen Philips

- Philips heeft in het vierde kwartaal onverwacht een daling van de omzet moeten incasseren. Het bedrijf leed onder een labiel consumentenvertrouwen en een onzeker economisch klimaat. Dit leidde vooral tot inkomstenverlies bij de divisie Consumer Lifestyle. Philips rapporteerde een brutowinst van 873 miljoen euro en een nettoresultaat van 465 miljoen euro. In West-Europa werd de sterkste daling van de verkopen gerapporteerd. Duitsland bleef in 2010 nipt de op een na belangrijkste afzetmarkt voor Philips, na de VS. China rukte vorig jaar op en is nu de op twee na belangrijkste markt voor Philips. Philips richt de blik nu vooral naar het oosten.
- Kleisterlee benadrukte dat Philips als 'een sterkere onderneming' uit de crisis van 2008 en 2009 was gekomen. De aandacht van de directie kan nu weer op groei komen te liggen. Volgens Kleisterlee ziet 2011 er 'veelbelovend' uit voor Philips. Hij wees daarbij op de betere economie, een aantrekkende bouwmarkt en de orderportefeuille voor Healthcare. Een concrete prognose voor dit jaar durft Philips echter nog niet te geven. Consumenten in Nederland en Europa houden nog maanden de hand op de knip, verwacht Kleisterlee.
- De druk op Philips om zijn televisietak te verkopen, wordt steeds groter. Het zorgenkind van het bedrijf liet over 2010 weer teleurstellende resultaten zien. Gezien de enorme nadruk die Philips zelf legt op zijn gezondheidsdivisie, behoort ook volledige opsplitsing van het bedrijf tot de mogelijkheden, stellen analisten.
- Veel ontwikkelingen in de medische divisie. Zo gaat het concern, samen met onder meer Bayer Schering, onderzoek doen naar MPI-scanners, betreedt Philips de markt voor het constant monitoren van zieke patiënten op de algemene ziekenhuiszalen, en nam het bedrijf de belangrijkste activiteiten van MedSage Technologies over. Daarnaast kondigden Philips en de Technische Universiteit Eindhoven een belangrijke ontwikkeling aan in MRI-geleide lokale geneesmiddeltoediening bij de behandeling van kanker.
- Philips neemt het Amerikaanse bedrijf Optimum Lighting over, gespecialiseerd in energie-efficiënte lichtarmaturen bestemd voor kantoren, industriehallen en winkels. Volgens Philips is het bedrijf een aanvulling voor de innovatiemogelijkheden van het bedrijf. Optimum Lighting is gevestigd in Hendersen in de staat North Carolina in de VS.
- Philips verplaatst het zwaartepunt van de productie van zijn huishoudelijke artikelen naar China. Vanuit Sjanghai wil Philips sneller artikelen aan de snel groeiende middenklasse in Azië gaan verkopen. "Die middenklasse heeft, anders dan de westerse, nauwelijks schulden. Hun uitgaven groeien zeer snel".

Contactgegevens

Informatiecentrum
Directie Bedrijfsvoering
Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en
Innovatie

Telefoon 8344

InformatiecentrumEZ@minez.nl

Let op: De links werken niet meer als dit document wordt verplaatst. Publicaties die niet full-text gelinkt zijn, kunt u aanvragen bij het Informatiecentrum.

Opdracht

In opdracht van: 102 e

Uitgevoerd door:
Vraagnummer: 45524

3960763

Unilever House
100 Victoria Embankment
Blackfriars
London
EC4Y 0DY

T: + 44 20 7822 5874

Paul Polman
Chief Executive Officer

Drs. M. Rutte
Minister-President
Minister van Algemene Zaken
Postbus 20001
2500 EA Den Haag
The Netherlands

Betreft: ABDUP Presidenten Overleg

Londen, 8 november 2017

Beste Mark,

Graag zou ik je aandacht willen vragen voor het volgende.

Jaarlijks komen de CEO's van AkzoNobel, Shell, DSM, Unilever en Philips bijeen om te spreken over actuele onderwerpen van gezamenlijk belang. Deze bijeenkomsten worden bij toerbeurt door de deelnemende bedrijven georganiseerd. Het is alweer bijna 7 jaar geleden, en wel in februari 2011, dat de ABDUP jou in haar midden heeft mogen ontvangen.

Namens Unilever, en de overige deelnemende bedrijven, is het mij daarom een eer je uit te mogen nodigen om op onze aanstaande bijeenkomst wederom onze gast te zijn. Deze zal plaatshebben op dinsdag 9 januari 2018 in Hotel Des Indes in Den Haag.

Graag zouden wij, aan het begin van de regeerperiode van het derde kabinet dat jouw naam draagt, circa 1,5 uur met je van gedachten wisselen over het vestigingsklimaat, de positie van Nederland in Europa en de Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties.

Uiteraard zullen wij onze bijeenkomst qua tijdsplanning graag aan jouw agenda aanpassen; alle timeslots tussen 15.00 uur en 22.00 uur zijn daarom beschikbaar al naar gelang jouw persoonlijke voorkeur cq. beschikbaarheid.

Ten eerste hopen wij dat je bovenstaande uitnodiging in welwillende overweging zult willen nemen, verblijf ik,

met warme groet,

Paul Polman